

▷ SZÖVEG ÉS FÉNYKÉP: FEKETE ISTVÁN

IDEGEN TÉRFÉLEN

DERRY CITY: SZÁMŰZVE, MÉGIS OTTHON

Képzeljük csak el, hogy a Győri ETO a szlovák, a Debrecen a román, a Szombathelyi Haladás pedig az osztrák labdarúgó-bajnokságban szerepel! Valahogy így áll a helyzet az északír Derry csapatánál, amely még a polgárháború zűrzavaros éveiben vonult önkéntes száműzetésbe, s immáron évtizedek óta az ír bajnokság tagja. Az észak-írországi konfliktust lezáró nagypénteki egyezmény épp 20 éve köttetett, s bár az országgrészben béke honol, nem valószínű, hogy a piros-fehérek a közeljövőben ismét az otthoni rendszerben játszanának

„LONDONDERRY/ A NYUGATI PARTI LOJALISTÁK MÉG MINDIG OSTROM ALATT ÁLLNAK/ NINGS MEGADÁS”
A PROTESTÁNSOK ÁLTAL MA IS HASZNÁLT SZLOGEN AZ 1689-ES OSTROM IDEJÉBŐL SZÁRMAZIK, AMIKOR A KATOLIKUS II. JAKAB TÁMADTA A VÁROST

GYARMATOSÍTÁS – ANGOL MÓDRA

A 84 ezres, háromnegyedrész katolikusok lakta Derry az Ír-sziget negyedik legnagyobb városa, egyben az egyik legrégebbi, folyamatosan lakott település. A legkorábbi feljegyzések a 6. századból valók, ekkor alapított kolostort Derryben egy bencés apát, a város későbbi védőszentje, Szent Kolumba. A 17. század elején nagyszámú protestáns telepet – skótokat és angolokat – hívott be I. Jakab király, majd masszív, máig álló várfalat emeltek, hogy a várost megvédjék az ulsteri gyarmatosítást ellenző ír őslakosoktól, és ekkor

toldották meg Derry nevét a koronára utaló London-előtaggal. (A névpolemia egyébként ma is tart: a katolikusok inkább a Derryt favorizálják, míg az unionisták a Londonderryt használják.)

Derry nevében a London-előtag a koronára utal. A névpolemia ma is tart: a katolikusok inkább a Derryt favorizálják, míg az unionisták a Londonderryt használják.

Derry lakói sokat szenvedtek az angol polgárháború idején: 1689-ben a katolikus II. Jakab 105 napon át ostromolta a III. Vilmoshoz hű protestánsok által védett várost. Később Derryből

rengeteg telepes hajózott ki Észak-Amerikába, az Ír-szigetet megtizedelő burgonyavész idején viszont sokan éppen itt találtak menedéket a 19. század végén. Az ír függetlenségi háború Derryt sem kímélte, az Ír Köztársasági Hadsereg (IRA) és a brit fegyveres erők közötti harcok következtében sokan veszítették életüket. A háborút az 1921-ben megkötött angol–ír egyezmény zárta le, állandósítva Írország kettészakadását: a többségében protestánsok lakta hat ulsteri megye Észak-Írország néven a brit korona fennhatósága alatt maradt, az Ír Szabadállam pedig függetlenné vált. A gazdasági hátrországtól megfosztott Derry egy csapásra határváros lett.

A FALON TÚL

A VÁRFAL NYUGATI OLDALA ÉS A KATOLIKUS BOGSIDE NEGYED MEGANNYI. A „BAJOK” IDEJÉBŐL SZÁRMAZÓ ESEMÉNY VÉRES HELYSZÍNE. A KÉP ELŐTERÉBEN A VÁROS NÉHÁNY HIRES FALFIRKÁJÁVAL

DERRY, DONEYECK, HEGYI-KARABAH

„WE PAINT” – hirdetik öles betűk a sokat látott Brandywell Stadium egyik oldalsó bejáratánál, s valóban: a pályát övező Lone Moor Roadon friss festék illata terjeng. Már csak apró simítások vannak hátra a Derry City FC otthonául szolgáló, 90 éves, kívül-belül megújult létesítmény teljes rekonstrukciójából: a fűvet műfűre cserélték, teljesen megszűntek az állóhelyek, a régi idők bájára csupán annyi emlékeztet, hogy a szurkolói mezeiket egyelőre még konténerből árusítják...

A felújítás ideje alatt a csapat Donegal megyében, a Derrytől 43 kilométerre fekvő Maginn Parkban játszotta hazai mérkőzéseit. Ami azt illeti, a City (ahogyan a csapatot becézik) messze földön híres szurkolói már igencsak hozzászokhattak a vándorléthez, hiszen a csapat politikai okokból egy ideig Coleraine-ben fogadta ellenfeleit.

Hasonlóra azonban ma is találunk szomorú példákat a nemzetközi futballvilágban: az ukrán FK Sahtar Doneck csapatának a kelet-ukrajnai háború 2014. márciusi kirobbanását követően előbb Lvivbe, majd Harkivba kellett áttennie a székhelyét, míg az azeri Qarabağ FK az örmény–azeri konfliktus miatt költözött el Agdam szellemvárosából Bakuba. A City helyzete azonban több szempontból is egyedülálló.

Az ukrán FK Sahtar Doneck csapatának a kelet-ukrajnai háború 2014. márciusi kirobbanását követően előbb Lvivbe, majd Harkivba kellett áttennie a székhelyét, míg az azeri Qarabağ FK az örmény–azeri konfliktus miatt költözött el Agdam szellemvárosából Bakuba.

ÚJ CSAPAT SZÜLETIK...

Megelégedve, hogy a Derry Celtic 1913-as feloszlása óta nem volt a városnak felnőttcsapata, 1928-ban a protestáns ország katolikus többségű nagyvárosának katolikus szurkolói eltökélték, hogy a zavaros idők ellenére futballklubot alapítsanak. Az új csapatot Derry Citynek keresztelték, azt üzenve a névválasztással, hogy készek felülemelkedni a felekezeti vitákon. A kormányparti városvezetés heves tiltakozása ellenére a City egy év múlva jogot szerzett az északír bajnokságban való indulásra.

Az elkövetkező évtizedek hangosabb sikerek nélkül teltek, ám miután a City 1964-ben megnyerte az északír kupát, a csapat végre kiléphetett az európai porondra. Ekkor azonban a Steaua Bucharest még könnyed, 5–0-s összesítéssel átlépett rajtuk. A piros-fehérek egy évvel később értek fel a csúcsra: előbb a hazai bajnokságot nyerték meg, majd – az ír csapatok közül elsőként – a nemzetközi kupában is sikerült futniuk egy kört, miután 8–6-os összesítéssel kiejtették a norvég FK Lynt.

Ekkor azonban a politika közbeszólt: a labdarúgó-szövetség a pálya alkalmatlanságára hivatkozva nem engedélyezte a csapatnak, hogy a Brandywellben játssza a következő hazai mérkőzését, holott a City az előző fordulóban még itt fogadta riválisát. A klubnál átláttak a szitán, hiszen régóta tudni lehetett, hogy a belfasti székhelyű, többségében protestánsok vezette szövetségnek egyre jobban csípi a szemét a sikert sikerre halmozó, főleg katolikusok által támogatott csapat.

A politika közbeszólt: a labdarúgó-szövetség a pálya alkalmatlanságára hivatkozva nem engedélyezte a csapatnak, hogy a Brandywellben játssza a következő hazai mérkőzését, holott a City az előző fordulóban még itt fogadta riválisát.

ÁTMOZGATÁS

A DERRY CITY LABDARÚGÓI MÁR JAVÁBAN KÉSZÜLNEK A HÉTVÉGI, BRAY WANDERERS ELLENI ÖSSZEGSAPÁSRA

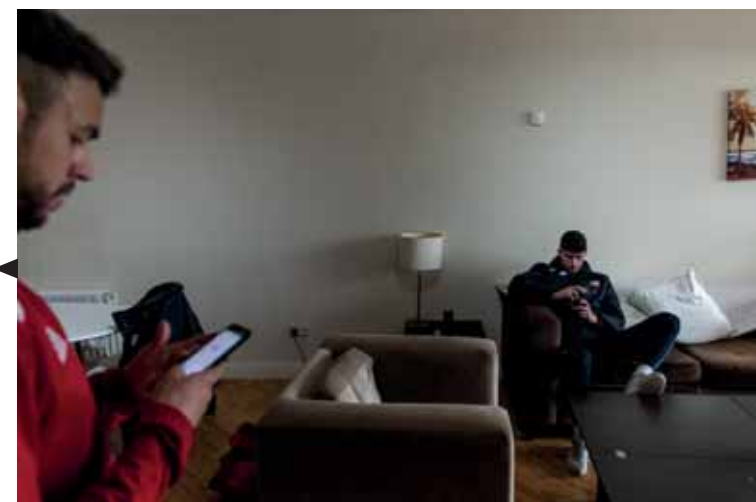
FÖLDGÖMB VILÁGLÁTÓ A TREND FM-EN
CSÜTÖRTÖKÖNKÉNT 16.35-KOR.
A RÁDIÓBAN VENDÉGÜNK A TÉMÁRÓL:
FEKETE ISTVÁN

TREND FM 94.2
GAZDASÁGI RÁDIÓ CSOPORT

KORÁBBI MŰSORAINK MEGHALLGATHATÓK:
WWW.TRENDFM.HU

EDZÉS UTÁNI REGENERÁLÓDÁS

A CSAPAT ÚJ JÁTÉKOSAI DERRY ELEGÁNS VÁROS RÉSZÉBEN, A TELEPÜLÉST KETTÉVÁGÓ FOYLE FOLYÓ PARTJÁN FELHÚZOTT, MODERN HÁZAKBAN LAKNAK

SÚLYPONT-ÁTHELVEZŐDÉS

A DERRY CITY FC SOCIAL CLUB EGYKOR A KLUB SZURKOLÓINAK TÖRZSHELYE VOLT. A STADIONTÓL VISZONYLAG MESSZE ESŐ PUB KÖRNYÉKÉN MA MÁR CSAK LÉZENGENEK A DRUKKEREK, AKIK A MECCSEK ELŐTT INKÁBB A VÁROS KÖZPONTJÁBAN TALÁLHATÓ TALPONÁLLÓKBAN GYÜLNEK ÖSSZE

BEFEJEZETLEN FORRADALOM?

A BOGSIDE NEGYEDBEN JÓL MEGFÉRNEK EGYMÁS MELLETT A PALESZTIN FALFIRKÁK, CHE GUEVARA ARCKÉPE ÉS AZ ÉSZAKÍR ELLENÁLLÁST HIRDETŐ GRAFFITIK

Miközben a Brandywell környéki utcákon véres összecsapások zajlottak, a csapat kiválóan szerepelt a bajnokságban, ám egy idő után számos, az unionisták által támogatott együttes úgy döntött, hogy biztonsági okokból nem hajlandók a stadionban játszani.

DERRY, A PUSKAPOROS HORDÓ

Az előjogaikat féltő protestánsok és a magukat másodrangú állampolgárnak tartó, a közéletből teljesen kiszorított, magas munkanélküliségtől sújtott katolikusok között a 60-as években teljesen elmergesedett a helyzet. Derry az ébredező északír polgárjogi mozgalom frontvonárába került. 1969 augusztusában Bogside-ban, a város masszív katolikus kerületében súlyos zavargások törtek ki, aminek csak a brit csapatok közbelépésével sikerült véget vetni, de egyben a majd' 30 éven át tartó Troubles („Bajok”) nyitányát jelentette. Az erőszakspirál hamarosan Belfastot is elérte.

Miközben a Brandywell környéki utcákon véres összecsapások zajlottak, a csapat kiválóan szerepelt a bajnokságban, ám egy idő után számos, az unionisták által támogatott együttes úgy döntött, hogy biztonsági okokból nem hajlandók a stadionban játszani. Miután pedig a Ballymena csapatának busza kiégett, az Ulsteri Királyi Rendőrség (RUC) gyakorlatilag no-go zónává nyilvánította a stadion környékét. Ezek után a labdarúgó-szövetség úgy döntött, hogy a City hazai meccseit a Derrytől 48 kilométerre lévő, protestáns többségű Coleraine-ben kell lejátszani. A távolság, a rossz tömegközlekedés és a bizonytalan politikai helyzet miatt a katolikus drukkerek többsége nem követte a csapatot,

KÖZELMÚLTIDÉZÉS

DERRY – AZON BELÜL IS BOGSIDE – MAGA AZ ÉLŐ TÖRTÉNELEM. SZINTE NINGYS OLYAN NAPSZAK, AMIKOR AZ EMBER NE BOTLANA ISKOLÁCSOPORTOKBA A KÖRNYÉKEN

Észak-Írország és Anglia kapcsolata drasztikusan megváltozott, amit további összecsapásokban és terrorhullámban öltött testet. Az 1998-as nagypénteki egyezményig tartó konfliktusban 3500-an veszítették életüket, és több mint 47 ezren sérültek meg.

akik viszont igen, azokat féltéglákkal és Molotov-koktélokkal fogadták a helyi erők.

1972 sorsfordító év volt a város, de a csapat életében is. A „véres vasárnap” az északír válság mélypontját jelentette: január 30-án az internálások elleni tiltakozásul meghirdetett polgárjogi tüntetés zavargásokba torkollt, s a brit ejtőernyőeszed tüzet nyitott, 13 fegyvertelen ember halálát okozva (a tragédia 14. halálos áldozata négy és fél hónappal később halt bele sérüléseibe). Észak-Írország és Anglia kapcsolata drasztikusan megváltozott, ami további összecsapásokban és terrorhullámban öltött testet. Az 1998-as nagypénteki egyezményig tartó konfliktusban 3500-an veszítették életüket, és több mint 47 ezren sérültek meg.

Bár a Brandywell egy idő után nem számított biztonsági kockázatnak, a többi csapat nem akarta, hogy a City visszaköltözzön, így a klub vezetése úgy döntött, hogy nem kívánnak többé az északír labdarúgó-bajnokságban szerepelni! 13 éven át alacsonyabb, amatőr osztályokban indultak, de közben többször kérték felvételüket az Ír Köztársaság labdarúgó-bajnokságába. Erre végül csak hosszas tárgyalások után, 1985-ben bólintott rá minden hivatalos szervezet (az UEFA is); a csapat ezzel ismét régi-új otthonában, a Brandywellben játszhatta hazai meccseit.

KÜLFÖLDÖN, A MEGSZOKOTT HELYEN

Bár előfordult, hogy alsóbb osztályba sorolták vissza, és majdnem csődbe is ment, a Derry City mára az ír bajnokság (League of Ireland) meghatározó szereplője. Ám 20 évvel a nagypénteki egyezmény megkötése után joggal merül fel a kérdés: visszatér-e valaha a Derry az északír bajnokságba? Az utca embere szerint semmi sem indokolja, hogy a csapat továbbra is az Ír Ligában szerepeljen, ám a status quo mellett szól, hogy a League of Ireland erősebb, mint az északír bajnokság – amiből a City csak profitálhat. Sean Barrett, a Derry City FC alelnöke elismerte, hogy a hazatérés lehetősége többször is felmerült, de a szurkolók boldogok és a közeljövőben nem terveznek változást. Sokszor elhangzik, hogy a klub büdzsáját nagyon megterhelik a hosszú, költséges utazások, ám a klubvezető szerint ez nem olyan tényező, ami miatt fontolóra kellene venni a váltást.

Láthatólag nem ez foglalkoztatta a szurkolókat a Bray Wanderers elleni mérkőzésen sem. Igaz, a legtöbben a másnapi ír–angol rögbimeccs lázában égtek, hiszen a Hat Nemzet Bajnoksága itt még a foci népszerűségét is felülmúlja. A drukkerek örültek, hogy végre modern, minden igényt kielégítő stadionjukban szurkolhattak, aminek most a Bray itta meg a levét: a Derry lehenyerlően játszott, és 5–1-gyel küldte haza a vendégeket. A mérkőzés

ZÚG AZ ARÉNA

A ZSÚFOLÁSIG MEGTELT, KÍVÜL-BELÜL MEGÜJULT STADIONBAN TOMBOLNAK A NÉZŐK – A MÉRKŐZÉSEN VÉGIG A CSAPAT MÁRCIUSBAN TRAGIKUSAN FIATALON ELHUNYT KAPITÁNYÁT, RYAN MCBRIDE-T ÉLTETTÉK

MECCS ELŐTT

ZAJLIK A HANGLÓDÁS AZ EGYIK HELYI KISKOCSMÁBAN

A BRANDYWELL KÖRNYÉKÉN

MINDEN A FOCIRÓL SZÓL. A STADIONTÓL KŐHAJÍTÁSNYIRA FEKSZIK A VÁROS IMPOZÁNS, TRADICIONÁLIS GAEL FUTBALLMECCSEKRE HASZNÁLT LÉTESÍTMÉNYE IS

lefújását követően még jó ideig az örömtias rajongóktól zengett a Brandywell környéke, szépen lassan azonban mindenki hazaszédelgett – kivéve azokat, akik a közeli pubokban zsúfolódtak össze.

Ezen az estén csak a házak tűzfalaira festett, a katolikus ellenállást felidéző falfestmények emlékeztetnek arra, hogy volt idő (nem is oly régen), amikor korántsem volt ennyire békés a „harmadik félidő”. Derry most csendes. Egészen másnapig, mert már javában készülnek az angolok elleni – ki tudja, hányadik? – sorsdöntő csatára. Csak hogy még egyszer visszavágjanak...

Ezen az estén csak a házak tűzfalaira festett, a katolikus ellenállást felidéző falfestmények emlékeztetnek arra, hogy volt idő (nem is oly régen), amikor korántsem volt ennyire békés a „harmadik félidő”.

FEKETE ISTVÁN
FOTÓRIPORTER,
SZERKESZTŐ. ÉRDEKLŐDÉSI
TERÜLETE A SPORT ÉS
A TÁRSADALOM KAPCSOLATA